

INKOOPKADER JEUGDHULP ZUID-HOLLAND ZUID 2022

Van Werkgroep inkoopkader jeugdhulp 2022 e.v.
Aan Raadsleden Zuid-Holland Zuid
Datum 7 mei 2020
Betreft Traject inkoopkader jeugdhulp 2022 e.v.
Bijlage Inkoopkader jeugdhulp ZHZ 2018-2021

Contactpersoon

Esther Slinkman (projectleider)
estherslinkman@lysiasadvis.nl

Geachte leden van de gemeenteraden van de tien gemeenten in Zuid-Holland Zuid,

Het huidige inkoopkader voor de jeugdhulp in Zuid-Holland Zuid loopt tot en met 31 december 2021. Daarom is nu het moment gekomen om 'het net op te halen' en met relevante stakeholders na te gaan wat de ambities zijn voor het nieuwe inkoopkader (vanaf 2022). Dit is de reden dat het Algemeen Bestuur van de Dienst Gezondheid en Jeugd (AB) heeft afgesproken dat de portefeuillehouders hun griffie benaderen met het verzoek om bij voorkeur vóór 1 juni 2020 een eerste oriënterend gesprek over dit onderwerp voor te stellen aan uw raad(scommissie). De voorliggende memo kunt u zien als onderlegger bij dat gesprek en is bedoeld om u mee te nemen in het proces dat we gaan doorlopen en ter uitnodiging om hierover van gedachten te wisselen. U wordt in een later stadium betrokken bij voorstellen over inhoudelijke keuzes en dilemma's.

Inkoopkader

Het inkoopkader is een belangrijk middel om te sturen op de inhoudelijke doelen die we nastreven binnen de gemeentelijke verantwoordelijkheden voor jeugdhulp. Het moet aansluiten bij de beweging die in de regio in gang is gezet, gericht op het vergroten van de lokale regie op de jeugdketen, en bij landelijke ontwikkelingen waarbij ingezet wordt op versterking van de (boven)regionale samenwerking. Overall moet het inkoopkader jeugdhulp 2022 en verder bijdragen aan (1) passende en effectieve ondersteuning en hulp, (2) meer lokale regie en lokaal maatwerk en (3) meer grip op de kosten.

Bij de voorbereiding van het inkoopkader jeugdhulp 2022 en verder onderscheiden we vier bouwstenen, waarbij de raden besluiten over de bestuurlijke kaders en worden geconsulteerd ten aanzien van de inkoopstrategie:

Bestuurlijke kaders

1. De eerste bouwsteen is een **evaluatie van het huidige kader**. We werken hiermee sinds 2018 en hebben destijds gekozen voor enkele centrale uitgangspunten. Hoe heeft dit kader uitgewerkt volgens betrokken partijen, zoals aanbieders, cliënten(platforms), gemeenten en Serviceorganisatie?
2. Uw raden gaan over de kaders die ten grondslag liggen aan de inkoopmethode die wij in onze regio hanteren. Deze kaders gaan over de bestuurlijke uitgangspunten in casu de **doelen** die we nastreven. Het is van belang om met elkaar vast te stellen wat we willen bereiken.

Inkoopstrategie

3. Vervolgens moeten we afspreken **waarop het inkoopkader betrekking heeft**; het zorglandschap, de segmentering (percelen) en producten. In een separate werkgroep wordt gewerkt aan een notitie Afbakening jeugdhulp. Deze notitie vormt een belangrijke bouwsteen voor de inkoopstrategie.
4. Tenslotte bepalen we welke **methodiek** hierbij passend is, zoals aanbesteding of open house.

Het huidige inkoopkader

We hebben het huidige inkoopkader bijgevoegd. Het huidige kader is gebaseerd op de bevindingen in de eerste periode na de decentralisatie (2015-2017). Er staan verschillende uitgangspunten in geformuleerd die zijn vertaald naar een specifieke wijze van inkoop. Deze uitgangspunten zijn in het kort als volgt:

- Beweging naar de voorkant: zorgaanbieders stimuleren om te werken aan samenwerkingen zodat zorg zo goed mogelijk kan worden afgeschaald na afronding van de behandeling of begeleiding.
- Inkoop met positieve prikkel: zorgaanbieders de ruimte geven te werken aan innovatie en invulling van de transformatiedoelen.
- Jeugdhulp zonder sectoren: we stappen af van de indeling langs de lijnen van de zorg uit de 'oude' wetten (Wet op de jeugdzorg, AWBZ en de zorgverzekeringswet). Dit met als doel jeugdhulp integraal in te zetten.
- Inkoop en resultaat: op basis van resultaatmetingen met de gecontracteerde zorgaanbieders in gesprek over kwaliteit van zorg.
- Co-creatie met ouders en aanbieders: de transformatie samen met ouders en aanbieders vormgeven.
- Keuzevrijheid voor jeugdigen en hun ouders.
- Geen verschraving van specialisme en voorzieningen.
- Gedwongen kader: hulpverlening in het gedwongen kader moet altijd beschikbaar zijn en van voldoende kwaliteit.
- Inkoop 3-D: consulteren van partijen die de zorg c.q. voorzieningen vanuit andere wetten in het sociaal domein inkopen.
- Terugdringen administratieve last door aan te sluiten op landelijke afspraken over administratie en verantwoording.
- Wet normering topinkomens als voorwaarde voor contractering jeugdhulp in Zuid-Holland Zuid.

Plan van aanpak 'Grip op Jeugdhulp' (omdenknotitie)

Het AB van de Dienst Gezondheid en Jeugd heeft in de omdenknotitie, behorend bij het Plan van aanpak Grip op Jeugdhulp al enkele uitspraken gedaan die richting geven aan de uitwerking van het inkoopkader jeugdhulp 2022 e.v.:

'Minder aanbieders met behoud keuzevrijheid'

Met zo'n 140 aanbieders van zorg en 40 aanbieders die 'maatwerk' leveren, is de markt van aanbieders binnen onze regio onoverzichtelijk geworden, waardoor het lastig lijkt te zijn om meer grip te krijgen en te transformeren. De wens is om met minder aanbieders te werken met behoud van voldoende keuzevrijheid van burgers.

'Sturing door professionals'

Sturing door professionals blijft belangrijk. Om ruimte voor sturing mogelijk te maken, zal gekeken moeten worden naar mogelijkheden om de administratieve last terug te dringen.

'Passende zorg'

Hulp is zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig en tijdig gerealiseerd. Passende zorg houdt ook in dat er een vinger aan de pols moet worden gehouden bij jeugdigen in zwaardere/langdurige zorg. Uitwerking is nodig voor het strakker invullen van het traject rond de toeleiding en toegang en de monitoring/regie op doelrealisatie en de daarbij horende termijnen.

'Beweging naar de voorkant'

Hulp is zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig en tijdig gerealiseerd. We willen de beweging versterken dat er méér gekeken wordt naar de eigen kracht en de mogelijkheden van het gezin en de sociale opvoedomgeving. Wanneer de eigen kracht versterkt moet worden, kan naar de inzet van vrijwilligers en/of voorliggende voorzieningen gekeken worden. Wanneer dit (gedeeltelijk of geheel) ontoereikend is, bieden we jeugdhulp.

Proces

Regie

Vanuit het AB is een stuurgroep met vier wethouders¹ aangesteld. Zij hebben een concept bestuursopdracht geformuleerd en een ambtelijk opdrachtgever (Vincent Martens, directeur gemeente Hoeksche waard) geselecteerd vanuit de tien gemeenten. Op 7 mei is de concept bestuursopdracht besproken in het AB. Definitieve vaststelling vindt plaats op 4 juni. De ambtelijke opdrachtgever is verantwoordelijk voor het proces. Voor de uitvoering van de opdracht is een werkgroep ingesteld bestaande uit beleidsadviseurs van verschillende gemeenten en medewerkers van de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ, onder begeleiding van een externe projectleider (Esther Slinkman). Om te komen tot een optimaal inkoopkader 2022 en verder zullen we deze expertise verrijken met kennis en ervaring van (landelijke) experts, andere gemeenten en uitvoeringsorganisaties.

Planning

Definitieve besluitvorming over het inkoopkader 2022 en verder moet plaatsvinden vóór 1 januari 2021, omdat er minimaal een jaar nodig is voor de implementatie van het inkoopmodel.

Wat betreft de planning is er een spanningsveld aanwezig tussen 'voldoende draagvlak' en 'voldoende voortgang'. Enerzijds is er tijd nodig om met elkaar de discussie te kunnen voeren en na te denken over het inkoopkader 2022 en verder. Anderzijds willen we de voldoende voortgang houden. Uitstel zou namelijk ook betekenen dat gemeenten, die graag meer sturing willen geven, hier minimaal nog een jaar langer op moeten wachten. Dit brengt mogelijk ook een financieel risico met zich mee. Vooralsnog is daarom het streven om, met behoud van draagvlak, op zoek te gaan naar mogelijkheden om voldoende voortgang te boeken.

Samenhang andere trajecten

Uw raden zijn eerder geïnformeerd over (de uitkomst van) andere regionale processen die in de afgelopen periode zijn gestart. De belangrijkste op een rij:

- De financiële solidariteit wordt in drie jaar afgebouwd tot 0% in 2023.

¹ Dorien Zandvliet (Alblasserdam), Ronald de Meij (Zwijndrecht), Eelke Kraaijeveld (Gorinchem) en Joanne Blaak (Hoeksche Waard)

Datum 7 mei 2020

- Bestuursopdracht governance jeugdhulp, gericht op herijking van de afspraken Serviceorganisatie en Stichting Jeugdteams. Voor het zomerreces wordt bepaald welke (lokale en regionale) afspraken er vanaf 2021 gelden voor de taken en verantwoordelijkheden van deze twee organisaties. U wordt nog nader betrokken bij dit traject.
- In de Drechtsteden, Hoeksche Waard, Molenlanden en Gorinchem zijn we ook bezig met strategische inkoopvraagstukken ten behoeve van WMO en/of participatie. Hierbij wordt er een vergelijking gemaakt met de strategie van Avres, HWwerkt en de SDD en gekeken waar afstemming / win-win mogelijk is.

Overall zien we in recente regionale discussies een verschuiving van regionale naar lokale sturing. Tegelijkertijd is er, in lijn met de kamerbrief 'Perspectief voor de Jeugd' (20 maart), behoefte aan stevige(re) regionale samenwerking op specifieke taken. In deze context is de uitkomst van de genoemde bestuursopdracht over de governance van de jeugdhulp in onze regio dus relevant voor het nieuwe inkoopkader.

Rol raden

- U wordt via deze memo geïnformeerd over de opdracht die er ligt en het voorgestelde proces om tot een inkoopkader 2022 en verder te komen. In deze memo wordt u opgeroepen om, bij voorkeur voor 1 juni, een eerste informatief gesprek te organiseren over het voorgestelde proces en wat u nodig heeft om in een later stadium onderbouwde uitspraken te kunnen doen.
- Voor de zomer vragen we u om input te leveren ten aanzien van de doelen en ambities voor het inkoopkader 2022 en verder.
- Begin september zullen we u nogmaals inhoudelijk consulteren. We vragen u dan te reflecteren op de uitkomst van de evaluatie, de ambities voor het inkoopkader jeugdhulp 2022 en verder (uitgangspunten en randvoorwaarden), de (on)mogelijkheden van het huidige model en de voor- en nadelen van mogelijke alternatieve inkoopmodellen.
- U wordt in het laatste kwartaal van 2020 in staat gesteld om een zienswijze te geven op het voorgenomen besluit van het AB.

Voor nu hopen we dat we u met dit memo voldoende hebben meegenomen in het voorliggende proces. Bij de bespreking in uw raad(scommissie) is onze suggestie in ieder geval de volgende vragen te gebruiken:

- Zien we aandachtspunten in het proces?
- Wat hebben we nodig om later meer onderbouwde uitspraken te kunnen doen?
- Hoe kijken we aan tegen de rol van de gemeenteraden in dit proces?

Uw eventuele reactie vernemen we uiteraard graag van uw portefeuillehouder.

Tot slot willen wij u van harte aanbevelen om de podcast te beluisteren die René Peters heeft opgenomen met inkoopexpert Tim Robbe. Het betreft podcast nummer 3 in de reeks Jeugdzorg, hoe nu verder? Dit geeft u meer context bij de materie.

Met vriendelijke groet,

De stuurgroep en werkgroep 'Inkoopkader Jeugdhulp 2022 en verder'